

استفتائات وقف

از مقام معظم رهبری (ادام الله ظلّه)

استفتاء: اولاً زمینی وقف قبرستانی شده با نظر به این که قبرستان احتیاج به دستشویی و امثال آن دارد آیا می شود تصرف نمود و احداث امثالهم نمود؟

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اگر از مرافق مورد قبرستان برای رفع حاجت زائرین اهل قبور باشد مانع ندارد.

بسمه تعالی

اگر از مرافق مورد قبرستان برای رفع حاجت زائرین اهل قبور باشد، مانع ندارد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء: ثانیاً بر فرض مشمول اگر شرط شده باشد فقط قبر در آن احداث شود، آیا چنین وقفی به عنوان وقف خاص صحیح است یا نه؟ توضیح بفرمایید.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اگر واقف در وقف تصریح کرده باشد غیر از دفن اموات در آن زمین استفاده دیگری ندارد و احداث توالت در این صورت جایز نیست و باید تخریب شود.

بسمه تعالی

اگر واقف در وقف تصریح کرده باشد غیر از دفن اموات در آن زمین استفاده دیگری نشود، احداث توالت در این صورت جایز نیست و باید تخریب شود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء: ثالثاً زمینی که وقف شده است صاحب آن آیا حکمی برگردن دارد یا نه چون خود هم واقف است هم متولی؟

بِسْمِ اللَّهِ بِعَنْوَانِ وَاَقْفٍ صَوِّدَ فَالْتِ نَدَارِدُ وُلِيَّ بِعَنْوَانِ مَتَوَلَّى مِنْ نِظَارَتِ دَارِدِ

بسمه تعالی

به عنوان واقف حق دخالت ندارد ولی به عنوان متولی حق نظارت دارد.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: رابعاً اگر چاه دستشویی مذکور در کنار قبری احداث شده باشد، وارثین قبر راضی نباشند چه حکمی دارد؟

بِسْمِ اللَّهِ رِضَايَتِ بَسْتِگَانِ مِيتِ دَرِ اِيْنِ بَارِهٍ شَرْطِ نِسْبَتِ

۱۴۴۶۷

بسمه تعالی

رضایت بستگان میت در این باره شرط نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: خواهشمند است نظر مبارک را در مورد مسأله ذیل مرقوم فرمایید:

حکم فروش قبرستان‌های وقفی توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی چه می‌باشد در حالی که در بعضی از آن‌ها قبر علمای اسلام بوده و نیز هنگام انجام عملیات ساختمانی بقایای اجساد مسلمین از زیر خاک ظاهر می‌گردد.

بسمه

قبرستان عمومی مامبر غمیدر فروزش نیست

۱۵۰۸۵

بسمه تعالی

قبرستان عمومی قابل خرید و فروش نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: در سال ۱۳۲۶ هجری قمری مقدار قابل توجه‌ای زمین دو نفر زوجه به صورت وقف به جد ما که از علماء بوده واگذار نموده که تولیت آن به صورت نسلاً بعد نسل می‌باشد و چون مقداری از این اراضی کشاورزی می‌باشد که عده‌ای از کشاورزان بر روی آن کار می‌کنند و سالیانه مبلغ ناچیزی به عنوان حق وقف جهت تعزیه داری حضرت اباعبدالله علیه‌السلام می‌پردازند و قسمت عمده‌ای زمین اراضی ملی اعلام شده که از طرف سازمان جنگل‌ها و مراتع به عده‌ای از عشایر واگذار گردیده و پروانه چرا صادر نموده‌اند و چیزی بابت موقوفه وقف نمی‌پردازند ضمن پیوست فتوکپی تولیت نامه خواهشمند است سوالات زیر را جواب فرمایید.

(۱) آیا این وقف صحیح است و واقفین حق وقف داشته‌اند؟

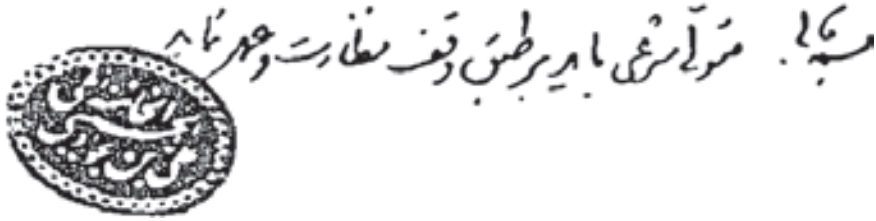
بسمه تعالی اگر ملک شرعی خود را وقف کرده‌اند و به قبض معتبر در وقف هم داده‌اند، صحیح بوده و حریم آن هم تابع وقف است.

بسمه تعالی

اگر ملک شرعی خود را وقف کرده‌اند و به قبض معتبر در وقف هم داده‌اند، صحیح بوده و حریم آن هم تابع وقف است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

۲) چون تولیت نامه نسل بعد نسل است چیزی بر گردن ما جهت حفاظت حق حضرت اباعبدالله علیه السلام است؟

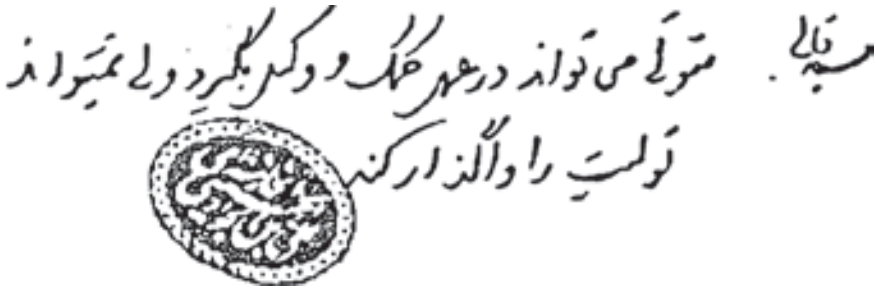

بسمه تعالی

متولی شرعی باید بر طبق وقف نظارت و عمل نماید.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

۳) با توجه به کلمه نسل بعد نسل آیا می توانیم این ملک را واگذار به اداره کنیم؟

بسمه تعالی

متولی می تواند در عمل کمک و وکیل بگیرد ولی نمی تواند تولیت را واگذار کند.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

۴) با توجه به این که ثلث ملک مذکور را بذل و هبه نموده اند به آیا ما حق برداشت از این سهمیه را داریم؟

مَسْأَلَةٌ: عِنَابِ بِنْتِ بَرَقِ عَمْرِو كَتَبَتْ بِأَرْزَاءِ أُنْ مَسْرُوبَةٍ سَهْمِيَّةٍ خُودِهَا بَرَدَارِ

بِسْمِ تَعَالَى

چنانچه به وقف عمل کند به ازاء آن می توانید سهمیه خود را بردارید.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

۵) چون پنج دانگ از شش دانگ ملک مذکور وقف می باشد و تفکیک ... آن یک دانگ دیگر مشکل است، تکلیف چیست؟

مَسْأَلَةٌ
 الزامی به تفکیک نیست
 ۱۵۰۸۸

بِسْمِ تَعَالَى

الزامی به تفکیک نیست.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه ای

استفتاء: به عرض حضرت تعالی می رساند اینجانب در سال ۱۳۷۰ یک قطعه زمین جهت احداث منزل مسکونی از اداره اوقاف اجاره نموده ام به علت بی بضاعتی نتوانستم سرپناهی بسازم و نتیجتاً قصد فروش زمین فوق را نموده ام و به همین علت بارها با چندین روحانی مشورت نموده ام که بنده قصد دارم قطعه زمین استیجاری را به هر شکلی که نظر شرعی مشکلی نداشته باشم به شخص دیگری بفروشم در این خصوص پاسخ های متفاوت و مختلفی را اظهار داشته اند و بنده حقیر نیز از پاسخ های داده شده نتیجه گرفتیم که مشکل خاصی شاید نداشته باشد، بالاخره زمین فوق را با یک

جزیی عملیات ساختمانی به شخص ثالثی فروختم.
 در حال حاضر نیز از این عملی که انجام داده‌ام و به دلیل پاسخ‌های مختلفی که شنیده‌ام مشکوک هستم لذا عاجزانه از شما مقام معظم رهبری و مرجع جهان تشیع تقاضا دارم در صورت صلاحدید حقیر را مشخصاً با خط مبارک خود در ذیل همین نامه عنایت و راهنمایی فرمایید که آیا این عمل از نظر شرعی اشکال دارد یا خیر چنانچه اگر عذر شرعی دارد محبت فرمایید که چکار کنم تا عذر بنده برطرف شود.

بِسْمِ تَعَالَى
 زمین موقوفه قابل استملاک و خرید و فروش نیست
 اگر آن را با پرداخت پذیره اجاره نمودید و اگذار
 آن به دیگری تابع چگونگی قرارداد اجاره و موافقت
 متولی شرعی موقوفه با مراعات جهت و مصلحت و قضاوت ب
 ۱۵۰۵۶

بسمه تعالی

زمین موقوفه قابل استملاک و خرید و فروش نیست اگر آن را با پرداخت پذیره اجاره نمودید و اگذاری آن به دیگری تابع چگونگی قرارداد و موافقت متولی شرعی موقوفه با مراعات جهت و مصلحت و وقف است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: هر گاه ملک موقوفه از تولیت آن به مدت ۳۰ سال به اجاره واگذار شود و در سند اجاره شرط کرده باشند که بعد از انقضاء مهلت اجاره بناها و مستحدثات و اشجار احداثی و غرس شده در زمین که به هزینه شخصی مستأجر به وجود آمده است، مجاناً و رایگان در ملکیت موجر قرار گیرد و این شرط بدون وقوع عقد لازم خارج و بدون قصد و رضای مستأجر شده باشد، آیا موجر می‌تواند به محض پایان مدت اجاره علاوه بر وصول مال الاجاره مقرر مستحدثات مذکور را مجاناً

و بلاعوض به تملک خود درآورد یا خیر؟

۱۶

استفتاءات وقف

بِسْمِ اللَّهِ
مجرد قیدِ مطلبی در سنه اجاره میزان نیست، اگر
در هنگام عقد اجاره در ضمن انعقاد قرارداد فیما بین
مؤجر و مستأجر یا در ضمن عقد خارج لازم بر مستأجر
شرط شده باشد که کلیه اعیانی احدثی در زمین موقوفه را
به وقف واگذار نماید، مستأجر شرعاً ملزم بر وفاء به شرط
مذکور است.

۱۵۱۰۰

بسمه تعالی

مجرد قید مطلبی در سند اجاره میزان نیست، اگر در هنگام عقد اجاره در
ضمن انعقاد قرارداد فیما بین مؤجر و مستأجر یا در ضمن عقد خارج لازم بر
مستأجر شرط شده باشد که کلیه اعیانی احدثی در زمین موقوفه را به وقف
واگذار نماید، مستأجر شرعاً ملزم بر وفاء به شرط مذکور است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: در شرایط تولیت موقوفه فرموده: اولاً به نفس نفیس و ذات شریف خود مادام الحیات
بارک الله تعالی فی عمره و بعد از آن باسن ارشد ذکور اولاً نسل بعد نسل و عقباً بعد عقب و اگر در
طبقه عالی رشید نباشد در هر طبقه از نسل او که رشید باشد تولیت از آن او باشد.
(۱) مستدعی است بیان فرمایید که منظور واقف از ارشیده چیست آیا ارشدی تر سنی است و یا
ارشدی تر کفایتی و درایتی است.
(۲) آیا ملاک تولیت اُسْنِیه است و ارشديه است.

۳) اگر امر دایر بین اُسْنیه و ارشديه کدام یک مقدم می باشد.

بِسْمِ اللّٰهِ

- ۱! مفاد ظاهر عبارت فوق الاشاره اعتبار وصف اُسْن بعد از وصف اَرشِه است که باید علاوه بر دارا بودن تدریس و درایت و کفایت بیشتر از بقیه بزرگتر و اُسْن از بین رشیده ها باشد
- ۲! ملاک هردو وصف است که باید علاوه بر اَرشِه اُسْن از بین رشیده ها باشد
- ۳! اگر اُسْن اولاد اَرشِه اولادینا شد نوبت تولیت به فال اُسْن اَرشِه اولاد میرسد به معنی که پسر از ملاطفه اَرشِه نوبت رعایت اُسْنیت میرسد، و اگر دو نفر از نظر اَرشِه و اُسْن مساوی با هم و بالاتر و برابر از بقیه باشند نوبت به هردو نفرشان میرسد، و الا غیر اُسْن اَرشِه و اُسْن از بقیه باشد نوبت با او خواهد بود

۱۵۹۷۵

بِسْمِ اللّٰهِ

۱. مفاد ظاهر عبارت فوق الاشاره اعتبار وصف اُسْن بعد از وصف ارشد است که باید علاوه بر دارا بودن تدبیر و درایت و کفایت بیشتر از بقیه بزرگتر و اُسْن از بین رشیده ها باشد.

۲. ملاک هر دو صفت است که باید علاوه بر ارشدیت اُسن از بین رشیده‌ها باشد.

۳. اگر اُسن اولاد ارشد اولاً نباشد نوبت تولیت به فالأسن ارشد اولاد می‌رسد بدین معنی که پس از ملاحظه ارشدیت نوبت رعایت اُسنیت می‌رسد، و اگر دو نفر از نظر رشد و سن متساوی باهم و بالاتر و برتر از بقیه باشند تولیت به هر دو نفرشان می‌رسد، و اگر غیر اُسن ارشد و اُسن از بقیه باشد تولیت با او خواهد بود.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای

استفتاء: شخصی زمینی را با قید مطلق قیمت اجاره یا وقف، مثلاً در هر سالی ده تومان می‌فروشد، بعد از مدتی فروشنده ادعا می‌نماید که قیمت وقف باید افزایش یابد آیا این ادعا از جانب فروشنده، صحیح است یا خیر؟

بسمه تعالی
 فرزند شریف ما طهر است، در اگر موقوفه را اجاره داده تا مدت اجاره باقی است حق مطالبه مال الاجاره
 ندارد و پس از پایان مدت اجاره تعیین مال الاجاره در تجدید اجاره موقوفه بر طرفین طرفین است.

بسمه تعالی

فروش وقف باطل است، ولی اگر موقوفه را اجاره داده تا مدت اجاره باقی است حق مطالبه مال الاجاره زیادت‌تر ندارد، و پس از پایان مدت اجاره تعیین مال الاجاره در تجدید اجاره موقوفه بر توافقی طرفین است.

علی بن الجواد الحسینی الخامنه‌ای